

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Aboramentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu.**

S u m a r u l :

Stabilizarea prețurilor. — Friedrich List și principiile sale național-economice. — Mecanizarea contabilității. — Vieja economică în Nordul Ardealului. — Reglementarea situației Băncilor românești din Ardealul de Nord. — *Cronica*: Ducepreședintele Băncii Reichului. Ministerul finanțelor. Comerțul nostru exterior. Serviciul Statistic al Institutului național al cooperăției. Comisiunea centrală a timbrului. Batalioanele de munci agricole.

Stabilizarea prețurilor.

Este azi o temă care interesează toată lumea. Puțini vor fi însă, cari își pot da seamă despre cauzele și leacurile cangrenei economice și sociale numită urcarea prețurilor.

Cu toate acestea atât cauzele urcării prețurilor, cât și remediile cari formează o bază a stabilizării prețurilor, sunt de mult cunoscute și ar trebui numai puse în practică — dar chiar aici zace dificultatea.

După teoria clasică prețurile s'ar forma din raportul ce există între ofertă și cerere. Cercetările mai moderne însă au stabilit, că felul acesta de a ne exprima, este numai o definiție foarte vagă a unor mișcări foarte complicate în multe compartimente ale vieții economice și că e valabil numai pentru o situație momen-

fană de vânzare și cumpărare. Cu mult mai important este în schimb a cunoaște criteriile cari formează baza ofertei și cererii. De acest domeniu aparține influența pe care o exercită asupra acestei relații, capabilă de a tulbura echilibrul dintre ofertă și cerere, spre pildă monopolurile și cartelurile. Aceste sunt arme puternice în mâna producătorilor, cari folosite în mod conștient pentru atingerea unui anumit scop, sunt în stare să țină prețurile în loc, sau să le urce, ori să le scadă, după cum cer interesele componentilor acelor forme de producțiune. În fața acestora, de partea consumatorilor stau cooperativele. Ele sunt menite să ocrotească publicul contra încercărilor de exploatare de tot felul ce vin din partea producătorilor. Prin ele consumatorii ei înșiși pot lua în mână procurarea sau chiar producțiunea acelor bunuri sau mărfuri de cari au nevoie. Dacă cele trebuincioase nu se produc sau nu se pot procura în țară, ele pot să le aducă chiar din străinătate. Într-o organizație cooperatistă omul singuratic e sprijinit de totalitatea membrilor componenți și ce nu e în stare să facă unul, bunăoară obținerea unui preț mai redus — o poate face totalitatea în baza principiului că cu cât consumățiunea unui articol e mai mare, cu atât cheltuielile de producțiune, transport și desfacere sunt

mai mici, pentrucă atât mâna de lucru pentru mărfurile în massă, precum și tarifele de transport pentru mărfurile de mare consum sunt mai mici și ele nu trec prin atâtea mâini ca mărfurile de detal și prin urmare nu trebuie să câștige multe persoane la desfacerea lor.

În anii trecuți conducătorii destinelor noastre economice au aflat de bine introducerea sistemului de bresle, sistem care în trecut a dominat în întregul eu mediu și a fost desființat numai în epoca modernă. Acest sistem aparține mai mult domeniului social, însă a avut și el — și poate că va avea și în viitor, dacă să revine — partea lui în formarea prețurilor. Da să zică în ofertă și cerere pot intra și componente sociale.

În timpurile noastre de criză și războiu, statul a intervenit tot mai mult — din cauze politice — în dirijarea economiei naționale. Aceasta a mers până la fixarea prețurilor din partea autorităților, ce privește mai cu seamă articolele de prima necesitate. Aceasta este o încercare de a ocroti publicul de puzderia speculanților cari se ivesc cu deosebire în astfel de împrejurări. Brațele producătoare și utilajul necesar (bunăoară caii) producției, sunt în caz de războiu puse în serviciul armatei. Asemenea și cea mai mare parte a mijloacelor de comunicație, astfel că intervine o stagnare în producția și circulația mărfurilor. Împrejurarea aceasta o folosește imediat speculanții să urce prețurile pe piață și astfel asistăm la fenomenul că motive politice și în fond laudabila intențiune a autorităților de a promova binele obștesc, duc tocmai la rezultatul opus. Dacă vom observa abundența aprovizionare a pieții cu cele necesare traiului, trebuie să stăm nedumeriți în fața principiului ofertei și cererii, deoarece cu toată oferta, cel puțin așa de normală ca mai înainte, prețurile totuși nu scad. Deci motivele cari determină formarea ofertei și cererii sunt cu mult mai importante decât momentanul lor raport pe piață și nici nu se poate stabili o lege a ofertei și cererii. Economiștii moderni se mărginesc deocamdată la stabilirea cât mai amănunțită a cauzelor determinante.

În economia național-socialistă, în orbita căreia ne mișcăm și noi azi, există

totuși o idee călăuzitoare pentru o stabilizare a prețurilor. Se pornește din principiul că „binele obștesc primează asupra binelui individual“. Legile stabilite după acest principiu, caută să ocrotească atât interesele producătorului, cât și a consumatorului. Așa s'au introdus prețurile fixe pentru produsele agricole, pentru produsele industriale și lefuri fixe atât pentru muncitorime, cât și pentru intelectuali. În felul acesta este garantat producătorului recuperarea cheltuielilor sale de producțiune, plus un câștig care să nu exploateze pe consumator. Se caută deci a se armoniza producțiunea și consumațiunea în sensul interesului obștesc. Sistemul acesta este în cel mai mare contrast cu interesele particulare ale cartelilor și altor formațiuni exclusiviste economice de ale epocii trecute și caută prin stabilirea cât mai amănunțită a prețurilor și lefurilor, o funcționare organică a întregului aparat economic.

Introducerea sistemului este încadrat în „programe (sau planuri) economice“ de obicei pe o durată de patru sau cinci ani și este încredințat unui „Comisariat pentru fixarea prețurilor“. Acestui comisariat îi incumbă sarcina de a supraveghea prețurile mărfurilor și prestațiunilor de tot felul și dacă e nevoie, a le armoniza. El este autorizat a lua măsurile necesare pentru asigurarea acelor prețuri cari sunt justificate din punct de vedere al economiei generale. Toate urcările de prețuri sunt pendent de aprobarea acestui organ. Lefurile le fixează după un tarif unitar pentru ca pe de o parte să asigure clasei muncitorești un standard potrivit de existență punând lefurile într'un raport fix cu prețurile produselor, iar pe de alta de a da economiei bazele solide de cari are nevoie pentru îndeplinirea funcțiunilor sale. Comisariatul este organ central și el are ramificațiuni provinciale și comunale care pregătesc materialul necesar pentru controlul prețurilor.

În sfera lui de activitate cade și „rationarea“ produselor, adică fixarea de cap de om a cantității alimentelor și altor articole de prima necesitate, de cari are nevoie un om normal pentru a putea exista și exercita funcțiunile sale fizice și psihice. Aceasta, în legătură cu fixarea prețurilor și formarea stocurilor necesare de consum, anihilează sforțările specu-

lanșilor, din motivul că putând căpăta fiecare om cele trebuincioase traiului pe cartele cu un preț fix, nimeni nu mai e silit să cumpere dela speculanți cu prețuri mai urcate. În acest sistem — bineînțeles, dacă vom să funcționeze perfect — comisariatul sus amintit are datoria de a se îngriji ca stocurile de alimente și mărfuri, să fie de fapt existente în cantitatea, calitatea și cu prețul fix necesar întregii populații. Când vom avea și noi un organ de acest fel care să funcționeze ireproșabil, vom putea vorbi și noi despre o stabilitate a prețurilor.

E. VANCU.

Friedrich List și principiile sale național-economice.

Unul dintre cei mai mari economiști germani a fost fără îndoială, Friedrich List. În urma multiplelor peregrinări prin străinătate, se întoarce la 1832 în Germania, în calitate de consul al Statelor-Unite. În timpul șederii sale în America, a fost mult influențat în viziunile sale economice de politica comercială protecționistă, care se practica acolo cu o tot mai mare intensitate. Tocmai aceste motive și mai ales faptul, că a văzut, dându-și perfect de bine seama, de bunele înrăuriri ale acestei politici asupra întregului aparat economic, Friederich List, devine un serios și înfocat adept al protecționismului.

Acest fecund scriitor își publicase remarcabila sa operă „Sistem Național de Economie Politică” la 1841, adică atunci când în urma realizării uniunii vamale, (Zollverein) era o vie polemică între susținătorii liberului schimb și apărătorii unei mai intense protecțiuni. Această operă formează pentru toate națiunile ajunse la un stadiu modern de dezvoltare economică, un adevărat cod de reguli, care trebuiesc respectate, dându-li-se o interpretare clară și o aplicare logică. Nu sunt reguli expuse numai așa la întâmplare, ci sunt rezultatul unor lungi investigații, a unor subtile observațiuni și a îndelungatelor experimentări. El dorea, ca prin realizarea unui sistem de protecție vamală să se poată ajunge la dezvoltarea industriei germane.

„Sistemul Național” al lui List se divide în patru cărți. În prima carte, redă istoria politicii comerciale a diferitelor națiuni. În cea de a doua, autorul face o expunere teoretică despre: economia politică și economia cosmopolită; teoria forțelor productive și teoria valorilor; economia națională și dezvoltarea activității manufacturiere; rolul protecțiunii vamale. Cartea a treia conține critica ce List o face mercantilismului, fiziocratismului și liberalismului lui Adam

Smith. În cartea a patra, List denunță supremația insulară a Angliei și preconizează asocierea vamală germană.

În introducerea acestei importante opere, List face un interesant rezumat asupra întregii lui doctrine economice, de unde vom spiciu câteva idei esențiale.

List dorește, ca toate forțele productive ale unei națiuni să conlucreze în mod armonios în vederea asigurării binelui obștesc. El spune „Asocierea forțelor individuale pentru realizarea unui scop comun, este mijlocul cel mai potrivit pentru a obține fericirea indivizilor. Singur și izolat de ceilalți omul este slab și neajutorat. Cu cât numărul acelor cu care el este unit este mai mare, cu atât asociațiunea este mai perfectă și mai mare și mai perfect este rezultatul, care este binele moral și material al indivizilor”.

Tot el este acela care afirmă, că cea mai înaltă asociație a indivizilor este aceea a statului, a națiunii, iar cea mai înaltă imaginabilă este asociația umană. Națiunile trebuie să coopereze între ele în vederea unei cât mai rodnice și mai intense activități, care le va aduce belșug și mulțumire deplină. Natura este aceea — spune List — care prin varietatea climei, a producțiunii și a terenurilor, îndeamnă națiunile la schimb, iar prin surplusul de populație și prin abundența capitalurilor, națiunile sunt împinse la emigrări și alcătuirii de colonii.

O națiune, cu cât este mai bine organizată din punct de vedere economic, cu atât va sta mai sus pe scara civilizației universale. Citez „Civilizația, educația politică și puterea popoarelor, sunt condiționate mai ales prin starea lor economică și reciproc. Cu cât economia este mai avansată, cu atât națiunea este mai civilizată și mai puternică, cu cât civilizația și puterea sa cresc, cu atât cultura economică se va desvolta”.

Orice națiune în stadiul său de dezvoltare economică, trebuie să treacă prin următoarele faze: starea de sălbătăcie, starea pastorală, starea agricolă-manufacturieră și în sfârșit starea agricolă-manufacturieră-comercială.

Acea națiune, care datorită populației numeroase și bogățiilor ei, reușește să desfășoare, o activitate rodnică dezvoltând agricultura, manufacturile, navigația, comerțul intern și extern, stă fără doar și poate, pe primul plan al dezvoltării economice, bucurându-se de o prosperitate avansată, situându-se întotdeauna înaintea unei țări agricole.

În ceea ce privește regimul vamal, Fr. List, spune textual, că „Sistemul vamal nu este deci, după cum s'a spus, o invenție a capetelor speculative, ci este o consecință naturală a tendinței popoarelor de a căuta garanții pentru conservarea lor și pentru prosperitatea lor, sau pentru a stabili preponderanța lor”.

Unitatea națională este „volens-nolens” o condițiune „sine qua non” pentru ca o națiune să-și poată crea și câștiga frumoase perspective, alcătuindu-și o bună orânduire atât în domeniul politic cât și economic. Fără unitate națională, fără diviziunea muncii și confederarea națională a forțelor productive, țara — spune List — nu poate să ajungă la un grad înalt de prosperitate.

Națiunea, care-și dezvoltă cu meticulozitate forța sa agricolă și pe cea manufacturieră, pășește plină de încredere spre progres; iar rezultatul va fi înflorirea tuturor ramurilor de activitate economică.

List în continuare spune, că un popor, o națiune, cu cât exportă mai multe produse manufacturate și cu cât importă mai multe materii prime, cu atât bogăția și bunăstarea generală este mai asigurată.

Iată prin urmare în mod schematic, câteva din ideile pe care genialul List, le-a încrestat, în introducerea monumentalei sale opere.

După List, știința economică este o știință experimentală. Ideologiei iluzioniste a școlii lui Adam Smith, a cărei deviză era „laissez faire, laissez passer” List îi opune experiența și necesitatea. Economia fiecărei țări — spune el — are ceva specific, de aceea trebuie studiată fiecare aparte.

List ajunge la concluzia, că teoria economică a lui Adam Smith nu trebuie numită economie politică, ci mai mult economie cosmopolită, pentru că nu ne arată modul în care o națiune va putea deveni înfloritoare din punct de vedere economic, ci-l preocupă soarta întregului gen uman.

Ideea călăuzitoare, care se desprinde din opera genialului List este aceea a naționalismului, idee care formează coloana vertebrală a întregului organism economic făurit și plăsmuit de acest realist scriitor de o profundă fecunditate științifică. El spune textual: „Intreaga mea zidire este clădită pe ideea naționalității”. După el națiunea trebuie să fie subiectul propriu zis al economiei politice și chiar statului i se cere să servească în primul rând necesitățile națiunii.

O mare importanță dă List și forțelor productive naționale, care sunt chemate să coordoneze și să cimenteze toate năzuințele națiunii. Nu cea națiune este bogată — spune el — care are multe averi, ci aceea care are o mai mare putere de a crea averi, deci puterea de producțiune este mai însemnată decât averia însăși, deoarece ea garantează nu numai posesiunea și înmulțirea averii, dar, garantează și recăștigarea averii pierdute. List spune „Macht ist wichtiger als Reichthum” și are profundă dreptate.

Pentru List izvoare de forță productivă sunt: religia creștină, monogamia, poșta, moneda, măsurile, greutatea, calendarul, imprimeria, ceasul, poliția de siguranță, mijloacele de transport etc. Toate acestea aduc națiunii un mai mare și un mai real folos, decât orice altă acumulare de substanță materială. Individizii

pot fi bogăți, însă, dacă națiunea nu e în stare să protejeze această bogăție, ea se găsește în penibilă situație de a-și pierde, atât bogăția cât și independența și libertatea sa de acțiune.

Printre preocupările sale doctrinare List tratează și despre agricultură, spunând că numai atunci aceasta va lua o bună dezvoltare, când și industria va fi perfecționată și cheazăuț condusă. O națiune — scrie List — care se ocupă numai cu agricultura este asemenea individului cărui îi lipsește un braț, iată o constatare plină de adevăr. Grijă celor puși să conducă destinele economice ale unei națiuni, trebuie să fie așintită asupra ambelor sectoare economice, pentru că dacă se perfecționează numai unul dintre aceste ramuri de producție, cea națiune va întâmpina greutăți cărora greu le va face față. Progresând numai sectorul agricol, cel industrial, rămânând atrofiat, cea națiune va fi întotdeauna la cheremul unei alte țări industriale, vânzându-și produsele agricole ieftin și cumpărând pe cele industriale scump. Din această disproporționalizare, țara agricolă va luora în majoritatea cazurilor cu pierdere efectivă, bugetul neputându-i fi decât deficitar. De aici se poate deduce lupta ce o duc țările industriale, de a sprijini agricultura, și aceea a țărilor agricole, cum este și țara noastră, de a-și înseși o vieță industrială, care să îngăduie producerea bunurilor industriale de care are lipsă. Iată prin urmare calea de mijloc pe care o preconizează List, ziditorul unei noi orânduiri economice germane.

Datorită principiilor întemeiate, pe cari Fr. List le aduce în câmpul activității economice, în Germania, încă dela 1841 se prăvălea din calea furtunosului torrent și a energicului despăcător de cale nouă, tot ce era putred și perimat.

Dar, cum era și firesc de altfel, s'au găsit unii scriitori, cari să-i tăgăduiască lui List incontestabilul aport de clarificare și sistematizare ce l-a adus științei economice, căutând să arunce umbră asupra acestei remarcabile personalități științifice. Astfel Dühring și Carey, deși au căutat să-l combată la început, totuși mai târziu au văzut adevărata lui valoare. Dühring l-a numit pe List „Colbertul Germaniei” ajungând apoi la convingerea că el este întemeietorul metodei istorice în economia națională. De sigur că List a fost, poate, cel dintâi, care a utilizat istoria și comparația istorică, ca instrument de demonstrare în științele economice.

Deși s'a scurs un secol de când opera lui List a văzut lumina tiparului, totuși în Germania și azi se bucură de o mare considerație, pentru că formează piatra de temelie, pe care s'a fondat național-socialismul. Marele și înțeleptul conducător al Germaniei, Cancelarul Adolf Hitler declară odată că „Toate profesiunile din punct de vedere etic sunt echivalente și că trebuie să se fină seamă cum și nu ce-

lucrezi". Aceste afirmațiuni sunt în conformitate cu principiile listiene.

List, a făcut un mare serviciu țării sale, după cum mărturisește și Waldemar Koch, contribuind la formarea imperiului german, prin desființarea taxelor interioare; iar astăzi la unitatea națională a Germaniei. Dar prin publicarea acestor idei sănătoase nu a adus un mare serviciu numai țării sale, ci tuturor statelor, cari vor a-și întemeia și organiza o structură economică bazată pe naționalism și pe vigoarea forțelor productive. În semn de recunoștință a generațiilor actuale, în Germania a luat ființă „Friedrich List-Gesellschaft” a cărei scop este de a populariza opera și principiile național-economice ale lui List.

Naționalism, originalitate, putere de pătrundere în studierea problemelor științifice, claritate, stil și limbă cursivă, iată tot atâtea calități, cari caracterizează scrisul lui List.

Implinindu-se un secol dela publicarea acestei importante opere, să ne îndreptăm și noi gândul spre Fr. List, căci minunatele sale principii ne-au servit și nouă, influențând pe marii noștri doctrinari, D. A. Xenopol, M. Eminescu, Petre Aurelian ș. a., să deslege toate problemele ce ni se puneau și nouă. Ca o bună dovadă, că List s'a bucurat întotdeauna de o deosebită atenție și că opera lui a fost pentru noi Români un adevărat astru călăuzitor, e de ajuns ca să amintim, că P. Aurelian traduce la 1887 monumentală operă a acestui economist, în prefața căreia traducătorul scria următorul îndemn pentru Români: „De aceea, rugăm pe Români, să citească și să recitească opera marelui economist german, să caute fiecare în sfera sa, a aplica în organizațiunea economică a României, vederile magistrale ale lui List”.

Aceste afirmațiuni, sunt destul de eclatante pentru a vedea, că principiile lui List, înfățișate într'un mod impecabil în monumentală sa operă, prezintă și pentru noi o incontestabilă importanță.

DUMITRU D. PERIȘ.

Mecanizarea contabilității.

S'a vorbit mult în ultimul timp de mecanizarea contabilității.

S'a dat însă un înțeles greșit noțiunii de mecanizare, de cei cari s'au lăsat convinși că se pot remedia dificultățile ce a întâlnit contabilitatea în acordarea cu timpurile noi.

Nu este suficient să se cumpere mașini și prin ele să se înlocuiască contabilii și munca lor. Mașinile nu sunt capabile să introducă ordine și metodă și să pună capăt acolo unde este dezordine și confuziune.

Mașinile nu sunt decât un auxiliar foarte prețios, pentru contabilul care vrea să raționalizeze și să di-

vidă munca; care vrea să aibă siguranță, control și rapiditate și care vrea să obțină o economie de efort uman și de cheltuieli.

Organizarea științifică a muncii, raționalizarea metodei contabile cu ajutorul mașinilor, ne conduc spre o adevărată mecanizare.

Nu trebuie confundată dar, întrebuintarea mașinilor cu mecanizare.

Mecanizarea este în funcție de metodă. Se poate transforma structura unui aparat biurocratic oarecare și fără introducerea mașinilor.

Pentru a ajunge însă la această soluție, trebuie să se țină seamă de organizarea științifică a muncii și în acest fel mașinile contabile introduse pot ajuta eficient contabilitatea.

Conferința economică dela Geneva a dat următoarea definiție noțiunii de organizare a muncii: „A organiza munca înseamnă a se lua dispozițiuni cari să asigure maximum de randament cu minimum de efort”.

Organizarea muncii este dar primul comandament care vrea să culeagă randament.

Dacă pentru organizare, mijloacele sunt mai ușoare, pentru organizare, ele sunt mult mai grele.

Pentru că în acest din urmă caz, avem de luptat cu obiceiurile seculare — așa zisa rutină — cum s'a exprimat Léon Batardon, cari sunt piedici de neînfrânt atunci când este vorba să se ceară renunțarea la anumite sisteme sau metode, cari au intrat în firea omului.

Contabilii conservatori acestor sisteme, cer personalului lor să-și mărească eforturile și silința, uitând că la toate acestea trebuie pusă o limită.

Mărirea numărului de operațiuni, diversitatea și complexitatea lor, au adus desigur o perturbare sistemului clasic contabil, pentru că nu mai poate corespunde vitezii cerută de timpurile noi. Pe baza sistemului clasic se grezează însă binefacerile raționalizării și diviziunii muncii lor, iar pentru a cruța sănătatea și oboseala oamenilor, s'au introdus mașinile.

Caracterul distinctiv al timpurilor noastre este tocmai tendința, de a elibera sistematic omul, de eforturi.

Și aceasta se obține nu atât prin introducerea mașinilor cât prin sistematizarea lucrărilor.

Ce ar folosi unei întreprinderi dacă introducând mașinile, înlocuește numai scrierea manuală? Pentru aceasta nu ar fi nevoie de mașini contabile cari sunt destul de costisitoare, ci de simple mașini de scris.

Prin aceasta nu am ușurat munca și nici nu am realizat vreun randament.

Este indiferent chiar, dacă înregistrările contabile se fac manual sau mecanic. Principal este ca să se evite lucrările suplimentare cari să mărească efortul uman și să producă o întârziere a înregistrării operațiunilor.

După sistemul clasic, contabilitatea cere mai întâiu alcătuirea unei strațe, și transcrierea ei în jurnal; apoi repartizarea operațiunilor din jurnal pe categorii de conturi în Cartea Mare și în fine trecerea din jurnal în registrele auxiliare ale conturilor colective de Cartea Mare.

Azi, cu ajutorul mecanografiei și a registrelor cu foi mobile, se poate face înregistrarea unică.

Se trece concomitent și în Jurnal și în fișele mobile de Cartea mare, prin hârtie de indigo.

Deci o economie de timp și o eliminare de erori de înregistrare.

Foile mobile se clasează mai ușor, se manevrează mai ușor și concomitent cu înregistrarea se pot scoate copii după fiecare cont, prin adăugarea unui formular în plus, dedesubtul fișei respective.

Spre exemplu în industrii, concomitent cu scrierea facturii se poate obține: Jurnalul de facturi; partida clientului; extrasul după partida clientului.

Pentru aceeași operațiune, întrebuițând o mașină contabilă de scris și calculat, cu 4 sau 6 calculatoare, se obține printr'o singură bătaie a mașinei: Factura; Jurnal de facturi; fișa clientului; copie sau extras după partida clientului.

Mașina ne dă automat, prin simple apăsări de butoane:

Totalul coloanelor debitoare și creditoare din Jurnal;

Totalul coloanelor debitoare și creditoare din fișa clientului;

Soldul datorat de client.

Jurnalul redă în acest caz întreaga mișcare a mărfurilor vândute, urmând să culegem contraposturile cari balansează această partidă, pentru a fi trecute sintetic în Cartea mare.

S'a mers chiar mai departe cu aceste raționalizări.

În Bănci, după piesele contabile, acte de casă (cecuri, foi de vărsământ) se trece direct la înregistrarea lor, obținând concomitent: Jurnalul (cu mai multe copii) fișa partidă și extrasul de cont al clientului și un extras zilnic de operațiuni, care înlocuiește scrisoarea.

Este așa dar o simplificare. Se renunță la strață și la articolele clasice de jurnal pentru a reda același lucru în mod rațional.

Este o economie de timp și cu ajutorul mașinei contabile, se evită efortul contabilului în ce privește repetarea scrisului, adunările și facerea soldului.

Este și o siguranță mai mare și se evită erorile de inadvertență a cifrelor.

Organizarea științifică a muncii se bazează în afară de raționalizare și pe o diviziune perfectă a muncii.

Principiul aplicat de: preparare — distribuire — executare — control a dat cele mai bune rezultate în în întreprinderile cari l'au aplicat.

Unii funcționari prepară lucrarea, alții o distribuie celor cari execută înregistrarea și alții controlează.

Sunt principii cari trebuie să stea la baza unei bune organizări, fiindcă fiecare funcționar pentru a se specializa și a da randament, trebuie să aibă în sarcina sa o lucrare cât mai simplă.

Este complet greșită ideea profesată de unii practicieni contabili, cari încarcă pe funcționari cu lucrări complexe, plecând dela idea răspunderii lucrării încredințate.

Asfel, dacă într'o întreprindere, același funcționar trebuie să prepare lucrarea de înregistrat, trebuie să culeagă fișele contabile respective apoi să înregistreze, pentru ca în urmă să controleze și să facă calculele de dobânzi; el va fi încărcat cu răspunderea completă a lucrării, dar nu va da niciun randament.

Mult mai ușor este ca fiecare să aibă de îndeplinit o lucrare simplă, fiindcă prin diviziunea muncii își asigură o specializare.

S'a preconizat și experimentat cu mult folos, regularizarea densității muncii printr'o echipă volantă; care să ajute celor cari la anumite epoci sunt mai încărcăți în lucrări decât alții.

Toate aceste principii, nu fac decât să aducă un progres în perfecționarea și adaptarea contabilității timpurilor noi, caracterizate prin viteză.

Introducerea mașinilor într'o întreprindere, necesită un studiu foarte serios. Mașinile trebuie să dea randamentul necesar pentru a fi utile.

A introduce mașini într'o contabilitate și a nu raționaliza metoda contabilă, înseamnă a ignora avantajile și posibilitățile de perfecțiune a mașinilor.

Metodele trecutului conveneau timpului trecut. Metodele timpului nostru nu trebuie să nesocotească faptul că invențiile și mașinile au transformat complet condițiile existenței noastre.

Trebuie să recunoaștem că este greu a înlocui sentimentalismul cald al literilor runde, cu anonimatul rece al literilor de mașină.

Însă contabilitatea trebuie să se acordeze perfect cu marile transformări suferite în ultimul timp în domeniul economic și comercial.

Principiile științifice de organizare a muncii, trebuie cu multă atențiune aplicate, pentru a reuși în opera de organizare a unei contabilități mecanice. Totul depinde de metodă.

Am reușit să ajungem în timpurile în care trebuie respectat primatul muncii. Munca trebuie deci raționalizată pentru a economisi efortul uman.

Mașinile nu înlocuiesc oamenii. Ele menajează munca lor.

Asfel că reușita depinde de o metodă de organizare bazată pe o metodă contabilă.

Prin organizarea științifică a muncii facem un mare progres și contabilitatea bine înțeleasă, va deveni o regulă de acțiune și baza unei metode de organizare.

Courcelles Seneuile scria următoarele:

„Se poate observa în fiecare zi prin experiență că un fel de a socoti nu este adeseori decât un fel de a gândi“.

(Din „Revista gen. de com. și contab.”)

GH. EM. RÎUREANU

Vieța economică în Nordul Ardealului.

S'a autorizat funcționarea centralei cooperativelor românești cu sediul la Cluj.

În toamna anului trecut, d-l Dr. Emil Hațieganu, conducătorul Românilor din Ardealul de nord a cerut guvernului maghiar autorizația pentru funcționarea unei centrale a cooperativelor, rămase fără un organ de conducere. Această autorizație a fost obținută, iar un apel lansat către populația românească aduce la cunoștință constituirea centralei prin următoarele rânduri:

„Plugarul“, centrala cooperativelor românești, întemeiată de către fostele federale și de către cooperativele asociate, în adunarea generală de constituire din 18 Decembrie 1940, este persoană juridică. Statutele centralei au fost aprobate de către ministerul de finanțe și înregistrate în registrul firmelor de pe lângă tribunalul Cluj. Astfel, strădania noastră de aproape un an de zile, ne-a dat puțința de a avea instituția centrală a cooperativelor și de a le da acestora în viitor sprijinul cuvenit.

Știm cu toții că sarcina cea mai grea urmează de aci înainte. Adevărata muncă începe de astăzi. Dar mai știm că vrednicia de totdeauna a poporului nostru, credința lui neclintită în puterea întovărășirii, ne va ajuta și în această muncă, așa că vom dobândi locul ce ni se cuvine. În munca de până acum, ne-a fost de mare îndemn solidaritatea cooperativelor noastre. Această solidaritate ne-a dat sprijinul cu ajutorul căruia am putut obține consfințirea legală a existenței de fapt a centralei, care de aici înainte va avea un cuvânt autorizat de a cere drepturile ce ni se cuvin.

Bucuria izbândeii noastre binemeritate, mai este încă umbrată de părerea de rău că nu putem avea până acum în rândurile noastre, în sânul centralei și pe cooperativii români din părțile apusene ale Ardealului realipit la Ungaria. Avem însă credința certă, că în foarte scurt timp se va ridica și umbra aceasta și vom putea împărtăși cu toții aceeași soartă, care va fi bună sau rea, după cum ne-o vom ști face noi înși-ne. Dreptatea cauzei noastre ne va putea da și în viitor puterea de a merge cu toții împreună pe drumul drept spre țelul nostru cooperatist.

Publicând fragmente din apelul de mai sus trebuie să amintim că în aceeași zi, în presa maghiară, a apărut un lung articol al d-lui Bözödy György, ocupân-

du-se de cooperativă minoritară, sub regimul românesc.

Iată câteva fragmente din acest articol:

„Vieța cooperatistă a minorității maghiare și-a luat avânt în a doua jumătate a deceniului în fața căreia autoritatea de stat românească n'a pus nici o piedecă mai însemnată. Cooperativele maghiare sau bucurat de autonomie completă până în 1938, când centrala Cooperativelor din București a primit drept de control asupra lor. Cooperativele maghiare au primit toate acele înlesniri pe cari legea cooperativelor române le-a acordat cooperativele românești. Fără îndoială, în anii de stare minoritară, viața cooperatistă și odată cu aceasta dezvoltarea socială progresează într-o direcție mai socială și mai populară, scopul ei fiind ca satul însuși să ia o cât mai mare parte în conducerea propriei sale economii“.

D. Bözödy, ocupându-se apoi de starea cooperativelor după arbitrajul dela Viena, face următoarele constatări:

„Prin aplicarea legii maghiare, la cooperativele transilvănene, cea mai mare parte a acestor cooperative pierd avantajele de cari s'au bucurat în trecut, sub regimul românesc. Legea maghiară acordă favoruri cooperatiste numai cooperativele de credit și meșteșugărești. La drept vorbind, în Transilvania nu există nicio cooperativă meșteșugărească, astfel că numai cooperativele de credit se pot bucura de avantajele create prin lege, în timp ce cooperativele noastre de consum „Furnica“, cooperativele de producție și valorificare, cari sunt cele mai răspândite în Secuime și pe cari le așteaptă cea mai mare sarcină pentru dezvoltarea vieții economice a satelor, rămân fără nici un avantaj din partea statului“.

(„Universul“).

Reglementarea situației Băncilor românești din Ardealul de Nord.

Tratatul dela Budapesta cu reprezentanții Băncii Naționale Ungare.

Am anunțat într'un număr trecut că Banca Națională a României a pus în vedere conducătorilor Sindicatului băncilor maghiare din România, că a hotărât să aplice acestor bănci același regim care se aplică băncilor românești din Ungaria. Pentru a găsi modalitatea rezolvării echitabile a acestei probleme, d. Dr. Elemér Gyárfás, președintele comunității maghiare din România și președintele Sindicatului băncilor maghiare, a intrat în legătură cu cercurile bancare competente din Budapesta, care s'au arătat dispuse să înceapă tratative în această direcție.

D. Dr. Elemér Gyárfás a expus situația frunților noastre financiare, după care o delegație compusă din d-nii Valeriu Ghircoiaș (Albina) Aurel

Parăschiv (Banca Românească), Bozac (Banca Centrală) și Dr. Mărcuș (Banca Victoria Nagyvárad-Oradea) au plecat la Budapesta pentru a prezenta Băncii Naționale Ungăre un memoriu asupra situației băncilor românești din Transilvania de Nord.

(Din „Tribuna Ardealului“ Cluj).

CRONICA.

Vicepreședintele Băncii Reichului d-l Kurt Lange, a declarat cu prilejul unei conferințe despre politica financiară și capitalistă în timpul războiului, că marile probleme de pace pe care și le-a pus economia germană, nu vor putea fi rezolvate decât printr'o raționalizare dusă la extrem și printr'o reducere la minimum a cheltuielilor de producție. Este nevoie de asemeni pe lângă o întărire a principiului de producție și o desființare a economiei dirijate și de o desbirocratizare.

Ministerul finanțelor sesizat de direcția monetăriei naționale despre o insuficiență a circulației monedelor metalice ce ar fi pricinuită de exportările acestor monede, a cerut Băncii Naționale a României și s'a admis ca suma de 2000 Lei, pe care o pot scoate călătorii din țară, fără autorizație, să fie numai în bancnote ale B. N. R.

Comerțul nostru exterior înregistrează pe luna Mai un export de 5.150.600.000 Lei, reprezentând cantitativ 764.834 tone, în timp ce importul a fost de 63.652 tone evaluat la 4.221.500.000 Lei, ceea ce dă o balanță comercială favorabilă de 1.009.100.000 Lei.

Serviciul Statistic al Institutului național al cooperăției. După ultimele date publicate de Serviciul Statistic al Institutului național al cooperăției (31 XII 1939), aveam în țară 5044 bănci populare, cu un număr total de 1.152.999 societari, din care 4466 cooperative cu 1.015.281 membri erau românești, restul minoritare.

Din bilanțul general al băncilor populare rezultă că mijloacele lor bănești de lucru au următoarea proveniență :

Capital social 1.900.315.000 (35,7%).
 Alte fonduri proprii 656.937.000 (12,3%).
 Total mijloace proprii 2 miliarde 557.252.000 (48,0%).
 Dep. spre fructificare 1 miliard 160.547.000 (21,8%).

Totalul mijloacelor provenite din raza de activitate a cooperativei 3.717.799.000 (69,8%).

Creștători 1.610.323.000 (30,2%).

Total mijloace 5.328.122.000 (100,0%).

Reiese deci, că din totalul de 5328 milioane care reprezintă capitalurile ce activează în cooperația de credit numai 1610 milioane, adică 30,2%, sunt împrumutate și provin de la Stat (3/4 din capitalul de participare la I. U. C.) și de la B. N. R. (credințul de reescont).

Comisiunea centrală a timbrului a hotărât în ultima ședință că citațiile emise de instanțele din Ardeal, prin care sunt chemați maritorii testamentari, în procesele de moștenire, spre a fi audiați asupra testamentelor verbale, deși emise din oficiu, conf. procedurii civile ardelene, sunt taxabile conf. art. 5, par. 17 din legea timbrului, întru cât această lege nu distinge între citațiile emise din oficiu și cele lansate după cererea părților.

Pentru același motiv, sunt impozabile, conf. art. 5, part. 16, al. 2 din aceeași lege și comunicările din oficiu, ale încheierilor prin care se stabilesc în materie de moștenire, taxele și onorariul cuvenit persoanelor care au întocmit inventarul.

Batalioanele de muncă agricole. În țară se desfășoară pretutindeni o activitate febrilă pentru străngerea recoltei, care a ajuns în cele mai multe părți la maturitate. Femei, copii, moșnegi își dau mâna, într'un elan necunoscut, ca să facă și ei un front al muncilor agricole, pentru ca să nu se piardă niciun bob din rodul cu care Dumnezeu a binecuvântat anul acesta țara noastră.

Fără de lipsa de brațe chemate la marea datorie a reîntregirii hotarelor pierdute anul trecut, îngrijorarea pentru străngerea recoltei ajunsese la un moment obsesiv și pentru agricultori și pentru conducerea de Stat.

De aceea a fost binevenită inițiativa luată de a se constitui, din câteva contingente de soldați țărani, batalioane de muncă agricolă. Acestea, împreună cu contingentul de femei, copii și bătrâni pomenit mai sus, au dat un ajutor neprețuit pentru străngerea recoltei, amenințate altfel și de ploii și de alte intemperii să se piardă.

Ar fi necesar numai ca ele să rămână în funcție timpul necesar ca munca începută să fie dusă până la capăt, astfel ca îndestularea nevoilor agricole să fie asigurată.